

Asikkalan kunta

Viite: Lausuntopyyntö 2.6.2026

Asia: Vesivehmaan raitin asemakaava A-115, luonnosvaihe ja OAS, Asikkala

Asikkalan kunta on laatimassa Vesivehmaan raitin asemakaavaa. Suunnittelualue sijaitsee Asikkalan kunnan Vesivehmaan ja Muikkulan kylässä, lähellä Vesivehmaan aluekeskusta. Suunnittelualueen laajuus on yhteensä noin 10,5 hehtaaria. Alue sijoittuu Lahdentien (vt24) ja Vesivehmaan tien väliin n. 7 km Vääksyn taajamasta. Pohjoisessa aluetta rajaa Joenkulmantie. Suunnittelualue on pääosin peltoa ja Vesivehmaantien puoleinen palsta on metsää, osaksi taimikkoa sekä tuoretta kangasta. Kaavan tavoitteena on mahdollistaa uusien pientalojen sijoittuminen kunnan omistamalle alueelle. Lisäksi valtatie 24 varteen kaavoitetaan yritysalue n. 1,5 ha.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo lausuu kaavaluonnosaineistosta (18.5.2026 päivätty OAS, 21.5.2026 päivätty kaavaselostus ja 28.4.2026 päivätty kaavakartta) pyydettyä lausuntonaan seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Alueelta ei entuudestaan tunneta muinaismuistolain (295/1963) suojaamia muinaisjäännöksiä tai muitakaan suojelua edellyttäviä kohteita. On kuitenkin varsin todennäköistä, ettei alueen muinaisjäännöksiä ole koskaan systemaattisesti selvitetty: tiedot alueen muinaisjäännöksistä eivät ole ajan tasalla ja ne tulisi päivittää. Museon arvion mukaan hakemusalue on potentiaalinen rautakautisille ja historiallisen ajan kohteille. Kilometrin säteellä pohjoisessa ja koillisessa on tunnettuja rautakautisia ja historiallisen ajan kohteita sekä harrastajien tekemiä löytöilmoituksia.

Edellä esitetyn perusteella museo edellyttää suunnittelualueen muinaisjäännösinventointia. Arkeologisen inventoinnin voi tilata haluamaltaan arkeologian toimijalta. Lista arkeologian alan konsulteista löytyy Museoviraston internetsivuilta (kohta: *Arkeologisten kenttätöiden tilaaminen*). Inventoinnin on täytettävä Museoviraston määrittämät laatuvaatimukset niin kenttätyön, dokumentoinnin kuin raportoinninkin osalta. Raportti suoritetusta inventoinnista on toimitettava alueelliselle vastuumuseolle arvioitavaksi.

Rakennettu kulttuuriperintö ja maisema

Kaavoitettava alue on ennestään rakentamatonta. Kaava-asiakirjoissa on tunnistettu suunnittelualueen kulttuuriympäristöarvoja. Osa itäisemmän kaava-alueen (AO) itäosasta sijoittuu valtakunnallisesti merkittävälle rakennetun kulttuuriympäristön alueelle *Vesivehmaan kylä* (RKY 2009). Alue on myös maakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä (MARY 2024). Suunnittelualueen läntisempi osa (AO ja TY-alueet) sijoittuvat paikallisesti arvokkaalle *Vesivehmaan kulttuurimaisema-alueelle* (VIRKU 2004-2006). Lähimmät rakennusperintökohteet ovat läntisemmän kaava-alueen pohjoispuolella, sen välittömässä läheisyydessä sijaitseva *Villa Elisa* sekä RKY-alueelle sijoittuva *Mustion päärakennus*, jotka molemmat ovat Vesivehmaan osayleiskaavassa (2014) osoitettu suojelumerkinnällä sr-2. Koko kaava-alue sijoittuu maakunnallisesti arvokkaalle Vesivehmaan kulttuurimaisema-alueelle (MaMa 2024) Edellä mainittuja tietoja tulee lisätä kaavaselostukseen.

Vesivehmaan osayleiskaavassa RKY-alue on osoitettu sk-1-merkinnällä. Merkinnän kaavamääräys kuuluu seuraavasti: *Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Vesivehmaan kylä ja kulttuurimaisema. Alueelle rakennettaessa on huolehdittava siitä että rakentaminen sijoitukseltaan, mittasuhteiltaan, tyyliltään, materiaaleiltaan ja värykseltään sopeutuu kyläkuvaan, olemassa olevaan rakennuskantaan sekä maisemaan. Kulttuurimaisemaan tai rakennettuun kulttuuriympäristöön vaikuttavista hankkeista on kuultava museoviranomaisia.* Museo ehdottaa, että kaavakarttaluonnoksen merkintää rky täydennetään vastaavasti. Museo esittää, että myös maakunnallinen maisema-alue sekä paikallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristöalue merkitään kaavakartalle vastaavalla tavalla rajauksella.

Esille tuotujen kulttuuriympäristöön liittyvien arvojen vuoksi kaavan vaikutusten arviointia tulee täydentää.

Alueen tunnustetut kulttuuriympäristöarvot huomioiden alueen rakentamista tulee ohjata tarkemmin esimerkiksi materiaalien, väryksen ja kattokulmien osalta. Museo suosittelee, että alueelle laaditaan rakennustapaohjeet. Vaihtoehtoisesti rakentamista voi myös ohjata kaavamääräyksillä.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö

Liisa Koskelainen

arkeologi

Tomi Kuljukka

rakennustutkija

Satu Taivaskallio

Tiedoksi: Museovirasto, Lupa- ja valvontavirasto